

Il spiert da piunier dal Grischun – pli baud ed oz

Allocuziun d'avertura dalla presidenta dal cussegl grond Elita Florin-Caluori

■ (mc) La presidenta dal cussegl grond Elita Florin-Caluori ha deditgà sia allocuaziun per il cumenzament da la sessiun da december al spiert da piunier dal Grischun. Ella ha tschentà la dumonda sche quest spiert da piunier saja anc avant maun en il Grischun. Ed ella è persuadida che quest spiert aviert per novaziuns na saja betg mo stà realitad avant 100 onns, mabain saja era anc oz preschent. Gist en connex cun las discussiuns davart la taxa turistica e la candidatura per ils gieus olimpics possian ins constatar che tuts veglian rinforzar e promover il turissem e stettian cun engaschi davos quest motor da nosa economia, ha punctuà Florin.

«Gist ussa – suenter la decisiun davart la taxa turistica ed avant la decisiun davart la candidatura per l'olimpiada – èsi fitg impurtant che tut ils acturs dal turissem, da l'economia e da la politica tirian vi da la medema suga», punctuescha *Elita Florin*. Ils differents partenaris hajan numnadamain sviluppà l'abiltad d'elavurar e da realisar svelt en moda pragmantica e nunbirocratica soluziuns futuras.

Ovras da piunier tar il traffic

La construcziun da las vias e da la Viafier retica saja ina basa impurtanta per

La presidenta dal cussegl grond Elita Florin-Caluori ha avri ier suenter mezdi la sessiun da december dal cussegl grond.

FOTO Y. BÜRKL

il svilup economic en noss chantun, era sche quests projects sajan stads per part dispaivels a ses temp. Uschia hai dà en il Grischun ina ferma opposiziun cunter l'introducziun da l'automobil. Il scumond saja vegnì abolì pir l'onn 1925 en ina votaziun dal pievel. Ina ovra da piunier saja era la construcziun da la Viafier retica. Cumenzà haja ella mo en ina dimensiun pitschna a Landquart–Tavau l'onn 1899 e fin 1914 sajan vegnids mess en funcziun pass per pass tut ils ulteriurs trajects. Construcziuns artificialas remartgablas sajan daventadas il segn caracteristic da la «viafier statale» dal Grischun. La lingia dal Bernina è vegnida integrada en il patrimoni mundial da l'Unesco e la lingia dal Bernina è vegnida construida sco colliaziun impurtanta vers sid. Il svilup rasant dal traffic public, las innovaziuns e meglieraziun da las infrastructuras èn oz anc da fitg gronda impurtanza per noss turissem, dentant era per nossas plazzas da lavur e per noss bainstar.

Era oz stoppian pass gronds e pitschens per meglierar la situaziun da traffic entaifer il chantun e vers las metropolas vischinas vegnir promovids, punctuescha Florin. Ella patratga quà a la Porta Alpina, al tunnel dal Wolfgang, a la sanaziun da la lingia Alvra ed dals trassés

vers Turitg e vers la Svizra orientala. Era novas colliaziuns vers la regiun dal Gottard u vers sid stoppian vegnir persequitadas vinavant.

Ovras da piunier tar l'energia

L'utilisaziun da la forza idraulica per producir current «electriseschia» la populaziun grischuna dapi passa 100 onns. Al Grischun ha ella purtà sivilup, bainstar, lavur e facilitaziuns en la vita da mintga di. L'emprima ovra electrica en Svizra è vegnida construida pir avant 1330 onns e quai a S. Murezzan. En strusch ina regiun dal Grischun haja i dà in tal boom da novs implants dal 1950 fin 1970 sco en il Grischun. Er en il sector d'energia saja il spiert da piunier dumandà oz ed en l'avegnir pir che mai. Elita Florin n'ha nagina chapientscha sche ovras electricas pitschnas vegnian impedidas nunnecessariamain gia en la fasa da planisaziun. Sper la promoziun da la forza idraulica duain era ulteriuras energias regenerablas sco implants fotovoltaics u d'energia da vent esser. Era sch'il Grischun na tutgia betg tar ils piuniers da la midada energetica sajan pass pitschens tant pli impurtants.

Elita Florin taxescha concludend il project «Olimpiada 2022» sco «ovra da piunier, e schanza per il Grischun che mereta ina discussiun constructiva».